

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК СУЧАСНОЇ ЗАБУДОВИ В ІСТОРИЧНОМУ ЦЕНТРІ МІСТА НА ПРИКЛАДІ м. ХАРКОВА

Як відомо, кожне нове архітектурне втручання в історичний контекст центру міста, яке має багату культурологічну спадщину, потребує ретельного дослідження та дуже пильного відношення задля того, щоб оминути можливі проблеми композиційного, стилістичного, просторового та іншого характеру. Темпи росту міст від року в рік зростають, змінюються та зростають потреби населення. Архітектура та містобудування намагається не тільки встигнути за цим але ще передбачити та спрогнозувати основні тенденції змін.

Кожен історичний період залишає певний відбиток на зовнішньому вигляді міста та внутрішній його структурі. Будинки, що виникають в різні історичні часи і за різних умов, мають свій унікальний і неповторний зовнішній вигляд, який визначається формою, пластикою, конструкціями, матеріалами. Але не тільки це робить будівлі різних історичних часів настільки несхожими одна на одну. Масштабно-просторовий стереотип середньовічних вулиць, храмових чи громадсько-адміністративних комплексів, створює неповторний та пізнаваний образ міста. Протягом розвитку архітектурно-художнього образу міст завжди існувала проблема протиріччя старого і нового, проблема відповідності історично-сформованого міського середовища запитам сучасного життя. Так, наприклад в історичному центрі Харкова гармонійно поєднались ансамблі періоду українського бароко, модерну, класицизму та конструктивізму, створивши, таким чином особливий силует та багатий архітектурно-просторовий містобудівний ансамбль. Більшість історичних будівель і пам'яток розташовані в центрі міста – найактивнішої і насиченої його частини, де зосереджене його культурне та ділове життя. Нове будівництво в межах охоронної історичної зони дуже ускладнено, неминуча модернізація повинна задовольнити вимоги міста, що розвивається, тому жодне втручання в існуюче історичне середовище не обходиться без сучасних об'єктів, які доволі часто підкреслюють чарівність та цінність старовини. Сьогодні будівництво в історичній частині міста, серед пам'яток культурно-архітектурної спадщини комерційно вигідно. З кожним роком архітектурних пам'яток та історичних будівель в наших містах залишається все менше. Деякі з них зникають через природне старіння, інші зносяться, щоб звільнити місце для нового будівництва, треті переробляються до невпізнання. Чудовий вид з вікна та пішохідна доступність центру міста стає одним з параметрів ціноутворення на житло та офісну забудову та елементом престижу.

В умовах втручання у сформовану забудову історичного середовища центру міста перед архітекторами стоїть складне комплексне завдання – зберегти старовинну забудову та її історичну цінність, адаптуючи її під потреби людей, їх побут і ритм життя, а також гармонійно вписати до неї сучасні архітектурні ансамблі. Взаємозв'язок нової забудови з історичною, таким чином, формується в комплексі композиційних, архітектурно-стильових та містобудівних заходів основними принципами та прийомами. До прийомів слід віднести - різні заходи гармонійного включення сучасної архітектури в групи історичних будівель: від повного «розчинення» нових архітектурних обсягів, матеріалів і кольору в навколишньому середовищі до методів «контрапункту», всіляких стилізацій і відтворень засобами нового будівництва, нових технологій і матеріалів. На відміну від відтворення, яке ставить помилковий знак рівності оригіналу нові звершення, регенерація і реновація як більш творчі методи диктують новій архітектурі необхідність виявлення внутрішніх закономірностей історичного середовища, архітектоніку художніх образів. А до принципів, в цьому разі, слід віднести:

1. Симбіоз «старого і нового». Сучасна будівля доповнює і створює єдиний архітектурний ансамбль з історичною забудовою за рахунок застосування загальних композиційних прийомів, використання відповідних матеріалів, створення форм;

2. Принцип підпорядкування. Історична забудова домінує по відношенню до сучасної споруди. За рахунок використання простих форм і кольорів, нова споруда «розчиняється» в просторі архітектурного ансамблю, віддаючи пріоритет історичній будівлі;

3. «Вписування» в історичну забудову. В даному випадку архітектурна цілісність ансамблю досягається за рахунок доповнення історичної забудови сучасними об'єктами згідно властивим цій забудові ритму, масі та стилістичній єдності;

4. Контраст. Нова споруда протиставляється історичній забудові, шляхом використання сучасних (що кардинально відрізняються від традиційно використаних історично) матеріалів і вибору архітектурної форми, контрастної по відношенню до оточуючих будівель.

Таким чином, взаємозв'язок сучасної забудови в історичному центрі міста здійснюється шляхом застосування відповідних прийомів та принципів задля створення гармонійного синтезу старого і нового зі збереженням цілісності історичної, композиційної, стилістичної, емоційної та інших видів ціннісних характеристик архітектурних ансамблів різних епох у містобудівному середовищі сучасного міста. Сучасна архітектурна майстерність полягає в тім, що підкреслює хід часу та зміни які сталися, але не стирає пам'ять про минуле, більше того, створює багатство миру за рахунок поєднання історичної спадщини та сучасного різноманіття у цілісне містобудівне архітектурно-просторове навколишнє середовище.